Anul al 54-lea | 14 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 14 Pagini | Nr. 257 Sâmbătă 18 Septembrie 1937
P IIII
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAŢIUNII

ABONAMENTE ÎN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful postal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Rezultatele luptei noastre

Când, acum câţiva ani, ziarul nostru a început marea ofensivă pentru redeşteptarea naţională, scepticii cafenelelor ca şi rataţii vieţii politice au privit acţiunea noastră cu zâmbete.

Vă trudiţi degeaba, aveau aerul să ne spună — fiindcă drumul a mai fost bătut şi de alţii şi cu tot atât elan. Să crezi într'o reacţiune naţională în condiţiunile interne de azi şi în împrejurările cu atâta influenţă din afară, înseamnă a nu trăi în realitate, — ni se mai spunea.

Statul român a luat fiinţă numai după ce structura economică s'a închegat cu elemente streine, iar dacă mai adăugăm incapacitatea politicianului român de-a nu se sustrage ambianţei care-i favorizează ascensiunea şi apoi indolenţa poporului, — zădărnicia luptei e evidentă.

Noi am dus însă lupta cu credinţa nestrămutată în victoria finală şi cu cât greutăţile de întâmpinat au fost mai multe, cu atât încordarea noastră a fost mai mare.

Acum, rezultatele încep să se vadă.

E deajuns să privim în jurul nostru ca să ne dăm seama cât de îndreptăţiţi am fost să apucăm pe calea aceasta.

Nu ne mândrim de-a fi luptat singuri.

Defrişarea naţională a început mult înaintea noastră şi luminişurile creiate de înaintaşi ne-au servit de călăuză. Pe urmă am simţit în timpul bătăliei cotul alături de luptători încercaţi.

Noi avem însă mulţumirea de a fi sporit intensitatea mişcării naţionale grăbind astfel finalul.

Cu acest merit ne mândrim.

Care e acum situaţia?

Mai întâi au eşit la suprafaţă toate aceste deziderate ale naţiunii, care până mai eri stăteau ferecate în formulele inadins abstracte ale teoriilor sociale.

Părea că tot ceeace împiedică un popor ca al nostru să se ridice la o complectă independenţă naţională era legat de fatalitate. Capitalul strein era o necesitate economică. Impământenirea streinilor o obligaţie de tratate şi una de ospitalitate. Insăşi starea mizerabilă a poporului avea o justificare: forma de stat a... burgheziei exploatatoare, — formulă marxistă, adică iudaică, menită să îndrumeze pe altă cale reacţiunea naţiei!

Acum s'a ridicat masca... fatalităţii!

Acum naţia ştie că economia naţională e sugrumată de capitalul strein, că munca românească e acaparată de streini, că starea ei mizerabilă se datorează acestor stări de lucruri menţinute de politicianii aserviţi, comod, unor interese dinăuntru şi din afară, în dauna intereselor naţionale.

Şi naţia a început să se mişte.

Partidele politice democratice prind această mişcare, îşi revăd programele şi dau dezideratelor naţionale o atenţie tot mai mare.

De unde înainte vreme a vorbi despre existenţa problemei evreeşti însemna pentru democraţi o abatere gravă, egală cu vina de huliganism, azi nu mai avem partid politic care să nu pregătească soluţie acestei probleme.

Desigur, partidele democratice ne mai vorbesc de o tactică oarecare, menită să evite, pentru ei, neplăceri personale.

Curând însă se va lămuri şi „tactica" aceasta, fiindcă de-acum veghează naţia şi deci nu mai e posibilă demagogia.

Iată faza de biruinţă a luptei noastre.

Ziua de mâine pe noi ne va găsi pe aceleaşi poziţii, stăruind ca mobilizarea conştiinţei naţionale să fie generală şi determinantă pentru soarta poporului.

Rezultatele pozitive şi negative ale conferinţei dela Nyon

—oxo—

Scufundarea câtorva vase de comerţ în marea Mediterană de către submarine necunoscute, a determinat iniţiativa anglo-franceză în vederea convocării unei conferinţe navale internaţionale la Nyon, pentru stabilirea unui sistem de protecţie a navigaţiunii şi de supraveghere a apelor teritoriale, atât în zonele occidentale şi orientale ale mării Mediterane, cât şi în marea Neagră.

Conferinţa dela Nyon s'a terminat prin încheerea unei convenţii, care a fost semnată şi de România, în calitate de putere riverană a mării Negre.

N'a luat parte însă la această conferinţă şi deci n'a aderat la acordul stabilit la Nyon, Italia, — cu toate că ea este o putere mediteranee, care are interese de primul ordin în această mare.

Faptul, că Italia nu şi-a pus încă semnătura sa, în josul textului convenţiei dela Nyon, se explică din cauza conflictului recent ce l-a provocat guvernul U. R. S. S., prin comunicarea celor două note drastice, dar lipsite de temei, ce le-a adresat guvernului din Roma, în legătură cu torpilarea unui vas sovietic de către un submarin necunoscut, în largul mării Mediterane şi a prezenţei d-lui Litvinov la conferinţa iniţiată de Anglia şi Franţa.

O primă consecinţă a neaderării Italiei la convenţia încheiată la Nyon, este însuşi sistemul incomplet de protecţie şi de supraveghere ce s'a stabilit printr'insa.

Căci, iată structura acestui sistem, aşa cum reese din textul convenţiei:

Marea Mediterană a fost împărţită în două zone: occidentală şi orientală.

In zona occidentală, exceptând marea Tyreniană, flotele franceză şi engleză au misiunea să asigure navigaţiunea vaselor de comerţ.

In zona orientală, aceleaşi flote îndeplinesc aceeaş misiune, în combinaţie cu sistemul de protecţie a apelor teritoriale organizat de statele riverane respective.

In marea Neagră, U. R. S. S., România, Bulgaria şi Turcia au acceptat misiunea să asigure navigaţiunea vaselor de comerţ prin sistemul combinat de supraveghere şi de protecţie.

Rămânând în afară din acest sistem, cele două mări interioare — Tyreniană şi Adriatică — bine înţeles că nu se poate asigura în condiţiunile cele mai bune, navigaţiunea vaselor de comerţ pe toate liniile de comunicaţie.

Guvernul italian mai are şi un alt argument temeinic, care îl determină să menţină refuzul său. Este o chestiune de echitate şi de prestigiu.

Italia este o mare putere mediteranee. Liniile sale de comunicaţie nu interesează numai mările Tyreniană şi Adriatică, ci şi zonele occidentale şi orientale ale mării Mediterană.

De aceea nu poate să accepte aranjamentul fixat de celelalte puteri, la Nyon.

In textul notei adresată de guvernul din Roma, guvernelor din Paris şi Londra, se spune:

„... în cazul adeziunii Italiei, numai marea Tyreniană ar urma să fie încredinţată Italiei pentru a exercita în ea misiunile de supraveghere stabilite de conferinţă, pe când, în mod practic, aceleaşi măsuri pentru toată Mediterana ar rămâne încredinţate flotelor franceză şi engleză.

Situaţia, care ar rezulta din aceasta pentru Italia, apare inacceptabilă. Interesele sale vitale în Mediterana şi faptul că majoritatea traficului se face pe liniile sale de comunicaţie, determină necesitatea pentru Italia să aibă condiţii absolute de paritate, ca orice altă putere, în oricare zonă a Mediteranei".

Din cele de mai sus reese că Italia nu admite să fie tratată drept o putere navală secundară în Mediterana şi de aceea nu aprobă aranjamentul încheiat la Nyon prin fixarea celor două zone principale încredinţate flotelor franco-britanice.

Nu se poate contesta temeinicia argumentelor guvernului italian invocate în această notă.

Nu numai situaţia geografică şi interesele navale şi economice ale Italiei, comandă paritatea în materie de supraveghere şi de protecţie a navigaţiunii vaselor de comerţ, pe liniile sale de comunicaţii, dar echitatea şi prestigiul său de mare putere comandă o repartiţie judicioasă a zonelor.

In asemenea condiţii, convenţia dela Nyon, dacă a avut un rezultat pozitiv îmbucurător prin stabilirea unui acord între toate celelalte puteri interesate, ca şi prin fericita contribuţie a Înţelegerii balcanice, ea urmează să fie modificată în aşa mod, în cât să satisfacă şi justele cerinţe ale Italiei, în calitate de principală putere navală mediteranee.

R. SEIŞANU

Aniversarea bătăliei dela Marna

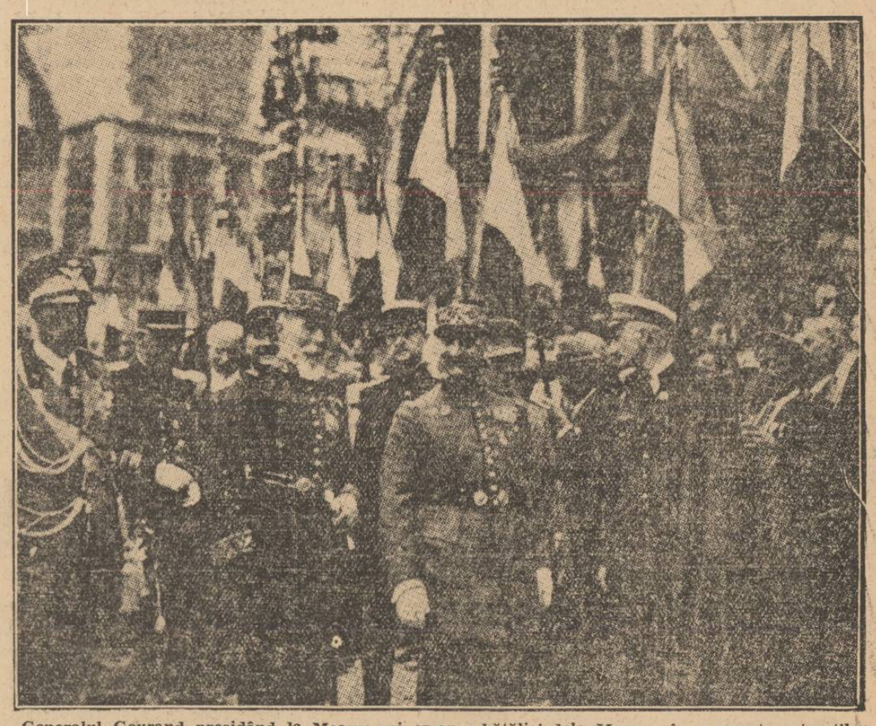

Generalul Gourand presidând la Meaux aniversarea bătăliei dela Marna, în prezenţa ataşaţilor militari străini şi a numeroşi delegaţi de foşti luptători

Student, mâncat de lupi, în Bulgaria

Sofia, 15 (Radio-Central). — *In pădurea de lângă Asenovgrad, în Bulgaria de sud, mai mulţi vânători au găsit resturile cadavrului unui student, care a dispărut acum o lună. Nefericitul a fost mâncat de lupi.*

—xxx●xxx—

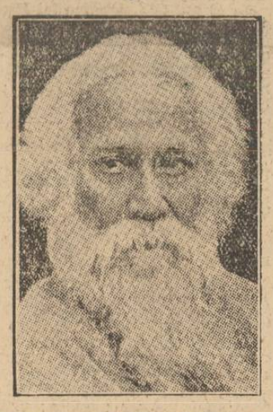

RABINDRANATH TAGORE care e grav bolnav

—xox○xox—

FILME

Este elevă în clasa întâia primară.

De-acum are dreptul să meargă pe trotuare aşa cum îi place, fără să fie ţinută de mână, ca un hoţ de buzunare; va traversa străzile păzindu-se singură de automobile şi nu plictisită de refrenul îndurat atâţia ani: „Lilico! bagă de seamă!"; însfârşit, se va juca în recreaţii şi cu alte fetiţe de cât cele selecţionate de părinţi. Ceva nou, înviorător, care o face să aştepte şcoala — aşa cum va aştepta mai târziu vacanţele...

Dar după plăcerile şi bucuriile primei luni, pe care nu pridideşte să le expună acasă cu verva sa copilărească, intervine un eveniment surprinzător, — chiar sensaţional — Lili intră vijelios, trântind uşa, penalul, buretele şi tăbliţa.

— Ce ai? Ce ţi s'a întâmplat? strigă mama, speriată.

Apăsându-şi pieptul cu mâna, eleva isbuteşte să-şi înfrâneze palpitaţiile şi să spună, întreruptă de plâns:

— Mămico, dumneata eşti nenorocirea mea!

— Cum?! De ce?! Ce vorbe sunt astea?!

— Cum n'ai găsit dumneata în atâta omenire pe altcineva de cât pe tata? Hi... hi... hi..

— Aiurează! îşi zice mama desperată

Fetiţa urmează, plângând:

— Puteai să te căsătoreşti cu un bărbat cu alt nume de cât Boboc; şi atunci m'ar fi chemat şi pe mine altfel.

— Ce te interesează pe tine numele nostru? Tu să-ţi vezi de carte! Nu face numele pe om, ci...

— Mă interesează, mămico, se jeleşte mica Lili... M'a scos doamna la tablă şi n'am putut să fac liniile cu creta aşa cum voia dumneaei... Cum crezi că m'a certat? „Sigur! Cum o să ştii lecţia când eşti Boboc-boboc de gâscă!".

— A glumit.

— Dar şi fetele au glumit? Când a sunat clopotul, au sărit toate în jurul meu, cântând în bătae de joc: „Bo-boc! Bo-o-boc! Bo-bo-o-oc!... Gâsculiţă!" Hi-hi-hi...

... Secolul trecut a fost al electricităţii. Trăim în secolul precocităţii.

Don Jose

O ştire alarmantă la Geneva

Italia trimite în Spania o armată de 150 mii oameni?

Paris, 15 (Rador). — Ziarul „Ce Soir" afirmă că delegaţia britanică din Geneva pare să fie foarte impresionată de „revelaţiile care circulă cu insistenţă la Geneva cu privire la un plan al mareşalului Badoglio pentru a se obţine o victorie hotărîtoare, punând capăt războiului din Spania".

Planul, după „Ce Soir" ar fi următorul: „Trimiterea unui nou corp expediţionar italian în Spania de 100.000—150.000 oameni, înzestraţi cu toate mijloacele cerute de un război total, inclusiv războiul cu gaze.

„Primul obiectiv al noilor operaţiuni ar fi Madridul, care s'a hotărît să fie cucerit prin orice mijloace, chiar prin nimicirea capitalei spaniole, a apărătorilor şi populaţiei sale. Acest plan ar urma să fie pus în foarte scurt timp în aplicare. Se vorbeşte chiar de data de 17 Septembrie pentru plecarea primelor convoiuri militare".

Naţionaliştii înaintează

Santander, 15 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

Curăţirea provinciei Leon de ultimele resturi ale trupelor guvernamentale se desfăşoară în bune condiţii. Operaţiile cuprind acum şi districtele cele mai nordice ale provinciei. Ultimele locuri ocupate de guvernamentali sunt sub focul artileriei şi infanteriei naţionaliste.

Situaţia forţelor guvernamentale este acum foarte critică, ele fiind în imposibilitate să apere în condiţii bune poziţiile pe care le mai ocupă.

Aviatorii naţionalişti au bombardat cu succes liniile guvernamentale care mai rezistă. Inaintarea naţionaliştilor în lungul drumului care duce dela Pola de Gordon spre Oviedo continuă încet, deoarece inamicul în retragere a aruncat în aer podurile şi a stricat drumul. Naţionaliştii au ocupat localităţile Cinera şi Lavid, aflându-se acuma în apropiere de localitatea Maliz.

In regiunile de est ale provinciei Asturii, naţionaliştii şi-au continuat înaintarea până la Escobal, iar pe frontul de nord ei au ocupat în sectorul Leon un teritoriu de 200 kilometri pătraţi, în cursul ultimelor trei zile.

Lupte mari pe frontul Leon

Salamanca, 15 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite din Leon:

Pe frontul din provincia Leon s'au desfăşurat lupte extrem de violente pentru cucerirea trecătoarei Pajares, care domină una din principalele căi de pătrundere spre câmpia Gijonului.

Bătălia care este actualmente încă în curs de desfăşurare poate fi hotărîtoare, deoarece, dacă guvernamentalii pierd poziţiile dela această trecătoare, ei rămân stăpâni numai pe trecătoarea Los Fieros, care este mult mai uşor de cucerit şi înfăţişează ultimul punct greu de trecut înainte de a se ajunge în câmpia oraşelor Gijon şi Oviedo.

Naţionaliştii au izbutit să cucerească mai multe linii de tranşee pe muntele Los Elleros, înalt de 1550 metri şi pe coastele căruia guvernamentalii şi-au făcut puternice fortificaţii, înzestrate cu numeroase mortiere şi arme automate. Naţionaliştii n'au putut ocupa aceste tranşee decât după un puternic bombardament de artilerie; urmat de mai multe atacuri înverşunate.

Generalul Mugica, comandantul trupelor naţionaliste din acest sector, a declarat că n'a întâmpinat niciodată o rezistenţă atât de vie din partea guvernamentalilor, dar a adăogat că va ajunge cu orice preţ la Puerta de Pajares.

Masacrele anarhiştilor în provincia Asturiilor

S. Sebastian, 15 (Rador). — Ziarul „Voz de Espana" anunţă din Santander că anarhiştii au destituit numeroase consilii comunale din provinciile Asturiilor.

Cei destituiţi erau în relaţii cu guvernul din Valencia, pe care anarchiştii îl combat. Ei au împuşcat numeroşi primari şi consilieri comunali, înlocuind autorităţile comunale guvernamentale prin comisiuni compuse numai din anarchişti.

Democraţia engleză

Specificul său interesant. — Date şi nume

Corespondentul din Londra al ziarului „Journal de Genève", I. Mennessier, redă în rândurile de mai jos unele aspecte foarte interesante din viaţa publică a Angliei:

„Democraţia este un sistem pe care englezii se mândresc bucuros că-l cultivă cu tot atâta prudenţă înţeleaptă şi noroc real de multe veacuri. Ei sunt atât de puternic lipiţi de ea, că nici prin gând nu le trece că, sub presiunea împrejurărilor, l-ar putea schimba cu un alt regim.

De altfel, de ce ar renunţa când s'au deprins atât de bine cu el? De sigur, ar pierde printr'un schimb, şi ar fi păcat. Democraţia lor este ceva specific, tipic englez, care nu seamănă de cât în mod vag cu democraţia americană sau franceză, ca să nu cităm decât pe aceste două. In Franţa şi în Statele-Unite, democraţia răspunde destul de bine ideei ce există în general despre ea şi definiţiei date de Montesquieu. Ea îşi imparte favorurile mai puţin în raport cu origina socială de cât cu inteligenţa, meritul real şi de cele mai multe ori îndrăsneala şi dibăcia, chiar fără scrupul, a acelora cari îi fac curte.

Democraţia engleză are desigur o slăbiciune pentru cetăţenii îndrăsneţi, întreprinzători. Ea este indulgentă cu anumiţi

(Continuare în pag. 2-a)

Localul confederaţiei patronale din Paris (str. Presbourg) care a fost distrus în atentatul cu bombe de zilele trecute

Franţa îngrijorată

de marele număr de străini suspecţi

—o—

Atentate cu bombe în trenuri, la aerodromuri, în oraşe şi crime cari nu pot fi descoperite

Sensaţionale declaraţii ale prim-ministrului Chautemps

Paris, 15 (Rador). — D. Chautemps, preşedintele consiliului de miniştri, a făcut presei importante declaraţii, în legătură cu recentele atentate dela Paris.

Primul ministru a declarat că ancheta continuă cu cea mai mare stăruinţă, cu toate greutăţile creiate de faptul că autorii atentatelor trebuesc căutaţi într'un mediu misterios.

In această privinţă, guvernul, a adăugat d. Chautemps, nu se poate mulţumi numai cu căutarea şi pedepsirea vinovaţilor. In ce mă priveşte am fost mai de mult izbit de dificultatea de a urmări anumite mişcări politice, provenind din străinătate.

Printre cei un milion de străini, cărora Franţa le dă ospitalitate, sunt mulţi de o onorabilitate desăvârşită. Există însă şi alţii, cu mult prea numeroşi cari se dedau în Franţa la acţiuni politice sau a căror purtare lasă de dorit.

De câtva timp acte de violenţă au fost săvârşite pe teritoriul nostru. Bombe au fost depuse în trenuri sau la aerodromuri, iar mai multe crime făptuite de străini au rămas nepedepsite.

Ministrul de interne a luat acum iniţiativa de a studia şi a pune de urgenţă la punct legiuiri noui cu privire la statutul străinilor, de oarece legislaţia în vigoare îngădue prea multor străini să se sustragă oricărei supravegheri serioase.

Guvernul, a încheiat d. Chautemps, este hotărît să creieze străinilor un statut legal, care să acorde garanţii serioase celor ce sunt onorabili, dar care să cuprindă totodată măsuri riguroase faţă de cei ce abuzează de ospitalitatea noastră.

Ultimele atentate dela Paris sunt opera unor anarhişti

Paris, 15 (Rador). — Până astăseară nu sosiseră încă la ministerul de interne informaţiuni din cari să reiasă în mod precis vinovăţia anarhistului italian Tamburini, arestat la Ariege.

Poliţia crede totuşi că Tamburini este amestecat în atentatele din regiunea Perpignan, din strada Presbourg şi din strada Boissiere.

Se speră că prin arestarea lui Tamburini, ancheta va putea ajunge mai repede la arestarea celor vinovaţi în ultimele două atentate.

Pe de altă parte se anunţă că din examinarea bucăţii de covor şi a pietrelor descoperite în ruinile din strada Boissiere, purtând urme ale explozibilului întrebuinţat, ar reeşi constatări cari confirmă prima părere exprimată de experţii chimişti, cu privire la natura explozibilului întrebuinţat.

ITALIA RUPE RAPORTURILE NAVALE CU RUSIA SOVIETICĂ

VAPOARELE ITALIENEŞTI OPRITE SĂ MAI MEARGĂ IN PORTURILE RUSEŞTI

Constanţa, 15 Sept.

In cercurile navale face mare senzaţie ştirea primită de o agenţie de navigaţie din localitate, din partea armatorilor din Italia, prin care se interzice plecarea vaporului italian „Vesta" în porturile ruseşti.

Legăturile de navigaţie între Rusia sovietică şi Italia dăinuiau din anul 1922 şi ele căpătaseră un itinerariu regulat, prin punerea în această cursă a vapoarelor „Albon", „Izeo" şi „Vesta", cari făceau transportul de mărfuri şi călători între porturile italiene, cele din marea Neagră şi porturile ruseşti.

Vaporul „Vesta", sosit acum patru zile în portul Constanţa, fusese încărcat cu cinci mii tone mărfuri şi urma să plece în portul Batu, mâine dimineaţă.

In urma dispoziţiunilor primite, vaporul „Vesta" se va înapoia în Italia.